

Artikel in De Morgen van 7 november 2024 (draft van gemaakte tekst)

Voor u uitgelegd Beleggen

‘Onze defensieve houding maakt ons collectief armer’: wie wil starten met beleggen, kan beter eerst deze zes vragen beantwoorden

Nu al in dubio over wat te doen met de nakende eindejaarsbonus of dertiende maand? Misschien is beleggen het juiste antwoord. Al begint dat met de vraag: welk soort belegger bent u? *De Morgen* ging op zoek naar zes vragen die kunnen helpen bij het beantwoorden van die vraag.

Pieter Gordts

werkt als journalist bij De Morgen en is gespecialiseerd in economie

7 november 2024, 03:00

Weet ik waarom beleggen zinvol is?

Een zicht- en spaarrekening openen is tegenwoordig zo simpel dat het kan via je telefoon. Helemaal anders ligt dat bij een effectenrekening, nodig om te beleggen. Wil je er zo eentje openen dan begint de bank plots vragen te stellen. Weet je wat een aandeel is? Wanneer krijg je een dividend? Wat voor type belegger ben je?

Dat doet zo'n bankbediende niet zomaar. Banken zijn daartoe verplicht sinds de Europese richtlijn, Markets in Financial Instruments Directive (MiFID), uit 2007. Het idee daarachter? Je moet weten wat je koopt, vindt de Europese Commissie. Of met een duur begrip: je moet financieel geletterd zijn.

Gert De Measure, correspondentieadres : J.B. Davidstraat 19 1800 Vilvoorde Tel.: (02) 253 14 75

De verstrekte informatie steunt op betrouwbare bronnen en zorgvuldige analyse. De auteur kan geenszins aansprakelijk gesteld worden voor gederfde winst of verlies naar aanleiding van de verstrekte informatie of het gebruik ervan. Niets uit deze publicatie mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van fotocopie, druk of op welke andere manier ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Gert De Measure.

GERT DE MEASURE FINANCIAL INFO

In Vlaanderen is zo'n test in theorie eigenlijk niet echt nodig. Financiële geletterdheid staat hier in het curriculum geschreven: elke leerling krijgt er les over op school. Toch laat onze kennis ons soms in de steek, meent financieel coach Charlotte Van Brabander. "Iedereen weet wat de definitie is van inflatie uit schoolboeken, namelijk dat prijzen stijgen", zegt ze. "Maar beseffen mensen ook wat dat betekent voor de euro's op hun spaarrekening? Dat die minder waard worden? Onze defensieve houding maakt ons collectief armer."

En neen, het is niet enkel de FIRE-filosofie (*financial independence and early retirement, of dus door stevig te beleggen zoveel geld te verdienen dat je vroeg op pensioen kan, red.*) die predikt dat beleggen zinvol is. Wetenschappelijk onderzoek toont dat beleggen in aandelen op lange termijn het meeste oplevert.

Dat toont bijvoorbeeld het onderzoek van de Britse professor Economie Elroy Dimson (Cambridge Judge Business School) en zijn collega's. Zij bestudeerden Amerikaanse aandelenkoersen over een periode van 120 jaar. Rekening houdend met inflatie leverden die jaarlijks een rendement van 6,6 procent op, veel hoger dan pakweg overheidsobligaties (2,1 procent).

Let wel, die resultaten zijn niet zomaar te extrapoleren naar andere landen. Of naar de toekomst, zo waarschuwt Dimson om de haverklap. "Er zijn in de geschiedenis evengoed lange periodes waarin aandelen niet meer opbrengen", zegt professor financiële economie Kenneth De Beckker (Open Universiteit en KU Leuven). "Dat was in de VS bijvoorbeeld het geval ten tijde van de stagflatie in de jaren 70. Al geldt wel dat wie op lange termijn belegt - bijvoorbeeld over verschillende decennia, voor zijn pensioen - eigenlijk het beste belegt, bij uitstek in aandelen."

Plan ik een grote aankoop in de nabije toekomst?

Oké, je weet intussen dat het slim is om te beleggen. Maar wanneer begin je daarmee? Doe je dat met het eerste zakgeld of pas nadat je eerst enkele jaren je boterham hebt verdiend?

Eigenlijk doet het antwoord op die laatste vraag er niet toe. Beleg met welk geld je wilt, zolang je je houdt aan dé basisregels voor beleggers: doe het enkel met geld dat je niet meteen terug nodig hebt. Net zoals het weinig zin heeft om nog een copieuze maaltijd te bestellen op restaurant vlak voor je een treinverbinding moet halen, is het niet slim om veel geld te investeren op de beurs vlak voor je een auto of huis wil kopen.

Gert De Measure, correspondentieadres : J.B. Davidstraat 19 1800 Vilvoorde Tel.: (02) 253 14 75

De verstrekte informatie steunt op betrouwbare bronnen en zorgvuldige analyse. De auteur kan geenszins aansprakelijk gesteld worden voor gederfde winst of verlies naar aanleiding van de verstrekte informatie of het gebruik ervan. Niets uit deze publicatie mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van fotocopie, druk of op welke andere manier ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Gert De Measure.

Daarom dus de vraag of je een uitgave plant in de nabije toekomst. Is het antwoord op die vraag 'ja', dan wil dat overigens niet zeggen dat je automatisch veroordeeld bent tot een spaarrekening. Evengoed is het een optie om geld te beleggen via een termijnrekening waarbij je zeker weet wat het rendement wordt over pakweg een jaar.

Jazeker, aandelen brengen meer op. "Je kan geld geven aan een aandeel van een spannend bedrijf waarvan je weet dat het aandeel op korte termijn 20 procent is gestegen", zegt journalist Milou Brand, ook bekend van de podcast 'Jong beleggen', waarin ze samen met tech-ondernemer Pim Verlaan beginnende beleggers probeert wegwijs te maken. "Maar dan moet je er ook rekening mee houden dat zo'n aandeel evengoed 50 procent in waarde kan dalen." En dat laatste is niet echt handig vlak voor je een grote aankoop plant: plots ben je niet zeker meer of het lukt om zo'n grote uitgave te doen.

Ken ik het verschil tussen een obligatie en aandeel?

Gert De Measure draait al een tijd mee in het beleggerswereldje. Toch werd **de analist** (het lid) van de Vlaamse Federatie van Beleggers aan het einde van de zomer licht ongepast van de vele artikelen die werden afgevuurd op mensen die vorig jaar een staatsbon kochten. Dat daarin "appels met peren werden vergeleken", zei hij eerder al over artikelen die het rendement van die staatsbon vergeleken met dat van aandelen.

Zijn punt? Niet elk beleggingsproduct is hetzelfde **qua de balans tussen risico en rendement**. Mensen die in een staatsbon investeerden zijn doorgaans eerder defensieve beleggers die liever niet te veel risico nemen. Toch werd hen voorgeschoteld dat het rendement van aandelen hoger zou liggen. Wat doorgaans klopt, maar dus een ander beleggingsproduct is.

"Sowieso geldt dat je moet snappen wat je koopt", zegt Brand. "Er zijn heel veel verschillende producten. Je kan ook *shorten*, wat wil zeggen dat je eigenlijk gokt dat een ander financieel product zal dalen. Als dat niet gebeurt, kan dat ook betekenen dat je oneindig veel geld verliest."

Hoe weet je welk beleggingsproduct bij je past? Eigenlijk is er maar één manier om dat te weten te komen: door het te proberen. De Measure spiegelt een ideaal patroon voor, waarbij je een "beleggingspiramide" opbouwt. "Stel nu dat je elke maand 2.500 euro verdient en elke maand 500 euro weet opzij te zetten", zegt hij. "Doe je dat tien maanden, heb je 5.000 euro." Een eerste stap die mensen dan vaak zetten, is dat geld

Gert De Measure, correspondentieadres : J.B. Davidstraat 19 1800 Vilvoorde Tel.: (02) 253 14 75

De verstrekte informatie steunt op betrouwbare bronnen en zorgvuldige analyse. De auteur kan geenszins aansprakelijk gesteld worden voor gederfde winst of verlies naar aanleiding van de verstrekte informatie of het gebruik ervan. Niets uit deze publicatie mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van fotocopie, druk of op welke andere manier ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Gert De Measure.

GERT DE MEASURE FINANCIAL INFO

op een spaarrekening overschrijven. Dat geeft een beetje rendement en je kan altijd aan het geld.

“Doe je dat twee jaar op rij en je plant geen grote uitgaven, kan je misschien 5.000 euro opzij zetten die je voor een lange termijn niet nodig hebt”, zegt De Measure. “Dan kan je een stap verder gaan.” Die stap verder zijn dan producten zoals een staatsobligatie of termijnrekening - allemaal zaken waarbij de andere partij de bank of overheid is.

Nog een stapje verder zijn bedrijfsobligaties of aandelen, waarbij de bank plots niet meer de tegenpartij vormt maar tussenpersoon wordt. Denk bijvoorbeeld aan het kopen van aandelen via de bank, zowel individuele aandelen als via een fonds dat de bank aanbiedt. Nóg een stap verder zijn beleggingen waarbij je als belegger echt alles zelf moet doen, bijvoorbeeld als je investeert in Bitcoin.

Rest de vraag: tot waar reikt de ladder? Daarvoor zijn de volgende twee vragen essentieel.

Leer ik graag bij voor een extra ‘hobby’?

“Bij elk van die stappen hoort een deel zelfeducatie”, zegt De Measure. “Vergelijk het met leren fietsen. In het begin doe je dat onder de hoede van je ouders die met je meelopen. Naarmate je ouder wordt en grotere en snellere fietsen gebruikt, moet je dat zelf ervaren om verder te leren. Beleggen is een evolutie. Het is niet iets waar je vijf dagen een cursus over volgt en dan meteen volledig onder de knie hebt.”

Die vergelijking is nog lang niet zo gek. Als gevolg van de MiFID-regels zijn banken verplicht om beginnende beleggers de absolute basisbeginselen van beleggen aan te reiken. Ook op school passeert het een en het ander tijdens de les. Maar voor elke daarna volgende stap zal je zelf op zoek moeten naar informatie.

“Ook voor wie een termijnrekening wil openen, geldt dat eigenlijk”, zegt De Measure. “Vanaf dat moment mag je je niet té veel laten leiden door wat een bank zegt.” Een doorwinterd belegger zal zich bijvoorbeeld minder laten vangen door in- en uitstapkosten voor een fonds. Wie echter niet graag veel tijd steekt in beleggingen, koopt daarmee net gemoedsrust.

Heb je immers de tijd en fut niet om jezelf te verdiepen in hoe de beurs werkt? Geen nood. Het idee van een ladder impliceert dan wel dat hoe hoger je komt, hoe beter dat is. Maar eigenlijk hoeft dat helemaal niet zo te zijn.

Gert De Measure, correspondentieadres : J.B. Davidstraat 19 1800 Vilvoorde Tel.: (02) 253 14 75

De verstrekte informatie steunt op betrouwbare bronnen en zorgvuldige analyse. De auteur kan geenszins aansprakelijk gesteld worden voor gederfde winst of verlies naar aanleiding van de verstrekte informatie of het gebruik ervan. Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van fotocopie, druk of op welke andere manier ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Gert De Measure.

GERT DE MEASURE FINANCIAL INFO

Dat ontdekte Brand bijvoorbeeld. Gaandeweg kwam ze erachter dat zij en haar podcast-kompaan Verlaan anders in elkaar zitten. “Hij vindt het leuk om zich helemaal in bedrijven te verdiepen en zelf berekeningen te maken op basis van hun jaarverslagen”, zegt ze. “Ik vind dat niet leuk en heb daar geen verstand van.”

Zelf omschrijft Brand zich eerder als een “luie belegger”, die liever gespreid belegt over verschillende bedrijven. Het is de reden waarom ze bijvoorbeeld kiest voor Exchange Trade Funds (ETF’s). Een andere optie zou kunnen zijn om via een aandelenfonds te beleggen.

Durf ik alles in te zetten op rood of zwart wanneer ik naar het casino ga?

Hoe vaak je erover dat het voornemen om te beginnen met beleggen niet hetzelfde lot beschoren is als het pas aangeschafte abonnement op een gym: na enkele maanden alweer vergeten? “Door eerst jezelf goed te leren kennen en te kijken welke manier van beleggen het best bij je past?”, zegt Brand. “Je moet beleggen op een manier dat je het volhoudt.”

Naast de tijd die je erin wilt steken, is de manier waarop je dat doet ook van belang bij het beantwoorden van die vraag. Dat komt voor een groot stuk neer op de vraag hoe comfortabel je bent bij het nemen van risico’s. Ongeveer elke belegging brengt risico met zich mee. Dat kan klein zijn, zoals bij een staatsbon, of behoorlijk groot, zoals bij Bitcoin.

“Je moet bij jezelf te rade gaan waar je tegen kan”, zegt Brand. “Het kan niet de bedoeling zijn dat je elke nacht wakker ligt en continu je app in de gaten houdt om te zien hoe de koers van je aandelen het doet. Dat is niet prettig en houd je niet lang vol.” In zo’n geval houd je het als belegger beter bij defensieve producten, zoals obligaties.

Wie zijn slaap daar niet om laat, kan investeren in (individuele) aandelen. Wie echt houdt van een gokje kan proberen om mee te surfen op de actualiteit of zelfs proberen om de golf voor te zijn door te beleggen in bedrijven die potentieel de nieuwe Microsoft of Apple worden. Wie daar niet de weerbaarheid voor heeft, hoeft zich daarom nog niet af te keren van aandelen, maar zoekt beter naar ‘gouden ouden’: aandelen van bedrijven die traag maar gestaag groeien.

Al geldt ook hier weer dat je zulke zaken al doende leert. Op voorhand denken veel mensen dat ze niet met zulke grote risico’s om kunnen. Voor sommigen klopt dat wellicht, voor anderen niet per se. “Natuurlijk ga je fouten maken”, zegt Brand. “Maar

Gert De Measure, correspondentieadres : J.B. Davidstraat 19 1800 Vilvoorde Tel.: (02) 253 14 75

De verstrekte informatie steunt op betrouwbare bronnen en zorgvuldige analyse. De auteur kan geenszins aansprakelijk gesteld worden voor gederfde winst of verlies naar aanleiding van de verstrekte informatie of het gebruik ervan. Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van fotocopie, druk of op welke andere manier ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Gert De Measure.

tenzij je al je geld op een aandeel zet - zoals kiezen voor één kleur in het casino - zijn die fouten in het begin verwaarloosbaar.”

De truc is volgens Van Brabander, die recent het boek ‘Meer geld, minder stress’ uitbracht over verschillende types van beleggers, om emoties niet de bovenhand te laten nemen. “Emotionele keuzes zijn altijd slecht.” Volgens haar zou een groot deel van de angst waarmee veel mensen zitten als ze beleggen weggenomen kunnen worden door meer kennis over waarmee ze bezig zijn.

Al is dat gesprek aangaan niet altijd evident, weet Van Brabander uit eigen ervaring. “Wanneer je mensen erop wijst dat pensioensparen niet het slimste is dat je kan doen met je geld omdat het rendement doorgaans lager ligt dan wanneer je het zelf belegt, merk ik vaak al snel dat zo’n opmerking mensen raakt. Hoe je omgaat met geld ligt gevoelig.”

Hoe oud ben ik?

Deze vraag getuigt niet van *ageism*. De leeftijd waarop je belegt, maakt wel degelijk verschil. Niet op de vraag of je moet beleggen, eerder op welke manier. “Doorgaans geldt dat wie op lange termijn kan beleggen, meer risico kan nemen”, zegt De Measure.

Wie jong is en aan het begin van een carrière staat, weet dat er - normaal dan toch - nog vele jaren aan loon zullen volgen. Neem je iets meer risico, dan heb je ook meer kans om dat goed te maken.

Omgekeerd geldt dat je tegen het einde van je carrière al meer rekening moet houden met het moment je uit beleggingen stapt. “Beleg je bijvoorbeeld om een extraatje te hebben bovenop je pensioen, dan is het misschien minder handig om te kiezen voor volatiele aandelen als dat pensioen nadert”, zegt Brand. Wat immers als die net naar beneden gaan op het moment dat je gepland had om je aandelen te verkopen en te genieten van je oude dag?